

lyoztassanak, a kisajátított erdők állami kezelésbe vétele biztosítottassék és a ki nem sajátított erdők belterjes és rendszeres üzemének feltételei s ezek között főként a jogbiztosság megadassék, addig másfelől kartársainknak minden alkalmat meg kell ragadni, hogy a maguk működési körében a népet és annak jelenlegi vezetőit az erdőnek népjóléti hatásairól, a klímára, a vízrajzi és közegészségügyi viszonyokra, a talajerő megóvására gyakorolt befolyásáról és közgazdasági hasznáról felvilágosítsák.

A nép faszükségletének nem ideig-óráig való, hanem *állandó* biztosítása, a sok munkáskezet foglalkoztató faiparunk nyersanyaggal való *állandó* ellátása, amelyet éppen a nagyobb magánerdőbirtokok teljesítenek, oly szembeszökően elsőrendű érdekei a népnek, hogy nem fog elzárkozhatni annak felismerésétől, hogy az erdők kiméletét, okszerű használatát és gondos ápolását mindenképpen biztosítani kell!

Megfigyeléseim az elgyertyánosodásról.

A hazai lombfaerdők tekintélyes részét az elgyertyánosodás veszélye fenyegeti.

A gyertyánnak nem kívánt mértékben való terjeszkedése a nemzeti vagyon fokozatos apadását vonja maga után, amit a lehetőség szerint meg kell gátolnunk és összes igyekezetünkkel oda kell hatnunk, hogy a nemesebb fanemek uralmát a gyertyánnal szemben biztosítsuk s az erdők értékét emeljük.

A borsodmegyei Bükk-hegységben eszközölt megfigyeléseim szerint, a fokozatos használatok egyedül nem elégségesek arra, hogy vágásainkat az elgyertyánosodástól megóvjuk, ha a gyériteseknél és a kitermelt anyagok kihozatalánál erre figyelemmel nem vagyunk.

Tapasztalati tény, hogy a vágatási korhoz közel álló szál-erdőkben bizonyos fiatalos alátelepedik, amely arra vár, hogy megfelelő világosságot nyerjen és ezáltal fejlődésnek indulhasson.

Ha a kellő világosságot idejében nem kapja meg, rendszerint a nemesebb fanem elpusztul.

Gyertyánosodásra hajló szálerdőkben gyertyáncseprentéseket mindenütt lelhetünk.

A megtelepedett gyertyáncsemetés a teljes záródású szálerdőkben is megtartja életképességét.

Ennek következtében oda kell törekednünk, hogy a nemesebb fánemek megtelepedését biztosítsuk, illetve elősegítsük még a főhasználati vágások beállítása előtt, hogy a gyertyánfiatalossal mintegy versenyre kelve, létét fentarthassa. Mert ellenkező esetben a gyertyánnak oly térelőnyt adunk, amit behozni csak elvétve sikerül.

Évéből felette kívánatos, hogy a vágatási korhoz közel álló erdők gyéritésénél ne csak a tulajdonképeni magas erdőre terjedjen ki figyelmünk, hanem nézzük a helyenként alátelepült nemesebb fiatalost is.

Ismerve annak igényeit, ne riadjunk vissza a záródásbontástól sem, ha ezt a cseprentés megkívánja.

Ha nemesebb alátelepület nincsen, igyekezzünk azt létre hozni azáltal, hogy az erdőboltozatán itt-ott rést ütve, némi világosságot bocsássunk az erdő belsejébe.

Jelöljük ki azokat a visszahagyott vén göcsös faegyedeket, amelyek az általa elnyomott egészséges fák érdekében úgy is eltávolítandók volnának. Ezzel a művelettel felette megkönnyítjük a jövő feladatát. Miután a főhasználati vágások beállításakor oly fiatalossal rendelkezünk, amely további felszabadításra vár. Tágíthatjuk azt a rést, amit a gyéritések alkalmával megkezdtünk s így nem kell tapogatóznunk, hogy a ritkítást mily fokban hajtsuk végre. Szóval végezzük el az előkészítő vágást, az utolsó gyéritések alkalmával, bár mérsékelt formában.

A kitermelt anyagnak kihozása az elgyertyánosodással oly szoros összefüggésben van, hogy az elkövetett mulasztások helyrehozhatatlan hibákat vonnak maguk után.

A fokozatos használattal kapcsolatosan az alátelepült fiatalokban kisebb-nagyobb károkat okozunk, részben a faegyedek döntése által, részben az anyagnak a tő mellett való készletezése, illetve kihozása folytán.

Megfigyeléseim szerint ezen károsításokkal szemben legérzékenyebben a bükk és legellentállóbban a gyertyán viselkedik.

A többi fanem sarjadzási képessége szerint reagál az elkerülhetetlen rongálásokra.

A fadöntés következtében előállott törést-zuzást a bükk is kiheveri, ha az anyag a termeléssel lehetőleg egyidejűleg óvatos kiközelítést nyer.

Az oly vágásokban, ahol az egyes választékok a kitermelés után huzamosabb ideig a tő mellett fekszenek, avagy a kihozási munkálatok nem történnek a kellő kimérettel, az alátelepült bükk-fiatalos legnagyobb része kivész.

Ezzel szemben a gyertyán kitünő sarjadzási képességénél fogva úgy a gyökfőből, mint a megsértett oldalgyökérzetből szerteszét növekszik, sőt még a sarangba rakott tűzifa is kihajt.

Az ily vágásokban a megtelepedett bükkös helyét a gyertyán foglalja el.

És ha még számba vesszük az anyag kiszállítása következtében előállott károsításokat, akkor ne csodálkozzunk, hogy a legjobb elegyarányban levő fiatalosokban az uralkodó fanemet a gyertyán fogja képezni, a vágás teljes kihasználása után.

A gyertyán folytonos terjeszkedése nemcsak a fiatalosokban, de még a rudas állományokban is észlelhető.

Míg a fiatalosokban a bükköt és tölgyet szorítja ki, a rudas erdőkben a kőris helyét foglalja el.

A Bükk-hegységben tenyésző kőris a mészköves és mészsziklás száraz oldalakon őshonos.

A fiatalosok egy jelentékeny részét jól záródott kőrisállomány képezi, melyben gyertyános az elnyomott mellékállomány.

Amikor ezen kőrisállomány a rudasodást eléri, nagy része száradásnak indul és lassanként elhal.

E folyamat okát egész határozottsággal megállapítani mind-éddig nem sikerült. A legnagyobb valószínűség szerint a folytonos vadrágás is hozzájárul, de a tulajdonképeni okozója az lehet, hogy a mészsziklás, mészköves sovány talaj a rajta álló sűrű kőrisállományt megfelelőleg táplálni nem képes.

Amint a kőris pusztul, annak növényterét az ott levő gyertyán foglalja el.

Minek következtében még az oly erdőrészt is, amely pár év

előtt tiszta kőrisesnek minősített, jelenleg gyertyános erdőnek mondható.

Végül még csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy a gyertyán jelenléte mindaddig, míg a töltő fanemet képviseli, nem csak kívánatos, de szükséges is.

De amint terjeszkedése folytán ezt a határt átlépi, az erdők minőségére, különösen a hozadék mennyiségére felette hátrányos hatással bír.

Lippóczy Béla.

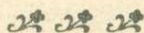
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY.

Az 1919. évben a tavaszi erdészeti államvizsga 1919. évi május hó 5-én és a rákövetkező napokon fog megtartatni.

Budapest, 1919. évi február hó 26-án.

Földmívelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Országos Erdészeti Egyesület állandó bizottsága újabban a következő fontosabb ügyeket tárgyalta: a földbirtokreformmal kapcsolatosan az egyesületnek a birtokrendezési tanácsban való képviseltetését kezdeményezte és *Eránosz* főerdőtanácsos előadása mellett azokkal a kiegészítő intézkedésekkel foglalkozott, amelyek erdőgazdasági vonatkozásban szükségesek lennének.

Foglalkozott továbbá a gazdasági kamarák ügyével, amely végleges megoldást azonban még nem nyert. Ebben a kérdésben *Bíró* Zoltán főerdőtanácsos vezette a tárgyalásokat a minisztérium illetékes osztályával.

A nyolc órai munkaidő behozataláról szóló törvénytervezetre nézve az egyesület *Medveczky* Ernő főerdőtanácsos előadmánya alapján kifejtette a kormány előtt, hogy a természeti viszonyok által rövid időre korlátozott egyes erdőgazdasági munkáknál